

บทที่ 4

ปัญหากฎหมาย และทางปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุ่มตลาดของไทยในปัจจุบัน

เมื่อได้ทราบถึงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทุ่มตลาดของสหรัฐอเมริกา รวมทั้งกระบวนการในการโต้สวนเพื่อเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดแล้ว สิ่งที่จะต้องพิจารณาและวิเคราะห์ต่อไปก็คือ ในขณะที่ประเทศไทยจะสามารถใช้กฎหมายฉบับใดได้บ้างในการตอบโต้การทุ่มตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประเทศไทยได้มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทุ่มตลาดมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2507 แล้ว คือพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 และยังมีบทบัญญัติกฎหมายอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งสามารถที่จะนำมาใช้เทียบเคียงได้ แต่กฎหมายทุกฉบับก็ล้วนแล้วแต่มีปัญหาในทางปฏิบัติในลักษณะต่าง ๆ กันด้วยกันทั้งสิ้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาถึงหลักเกณฑ์ กระบวนการ ตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อจะนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทุ่มตลาดของไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป ดังนี้

1. พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507

พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 นี้เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการป้องกันการทุ่มตลาด ซึ่งมีหลักเกณฑ์และสาระสำคัญที่ควรพิจารณาดังนี้

1.1 ความหมายของการทุ่มตลาด

ในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด ได้บัญญัติเกี่ยวกับคำนิยามของการทุ่มตลาดเอาไว้ว่า "การทุ่มตลาดตามพระราชบัญญัติได้แก่การนำสินค้ามาจำหน่ายในราชอาณาจักรในราคาต่ำกว่าราคาปกติของสินค้านั้น อันก่อให้เกิดความเสียหายแก่กิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศ"

นอกจากนี้ยังได้ให้คำนิยามของคำว่า "ราคาปกติของสินค้า" ไว้ในมาตรา 4 ว่า "ราคาปกติของสินค้า ได้แก่

(1) ราคาของสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันเพื่อจำหน่ายในทางการค้าตามปกติภายในประเทศที่ผลิตหรือส่งออก

(2) ราคาสูงสุดของสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันเพื่อส่งออกไปจำหน่ายในประเทศอื่นในทางการค้าตามปกติ หรือ

(3) ราคาอันประกอบด้วยต้นทุนการผลิตของสินค้าประเภทหรือชนิดเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันในประเทศที่ผลิต ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายและกำไรตามสมควร

การพิจารณาดังกล่าวข้างต้นให้คำนึงถึงความแตกต่างในเงื่อนไขและข้อตกลงในการจำหน่าย ความแตกต่างในเรื่องภาษีอากรและความแตกต่างประการอื่นอันมีผลกระทบต่อการเปรียบเทียบราคาประกอบด้วย"

คำนิยามของการกุ่มตลาดและราคาปกติของสินค้านั้น คณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติได้นำมาจากมาตรา 6 ของกฏเดิมนั้นเอง¹ แต่ไม่ได้ถอดความมาเสียทั้งหมดทีเดียว เช่น ไม่ได้ระบุว่า การกุ่มตลาดนั้นเป็นการก่อให้เกิดการชงักงันในการจัดตั้งของอุตสาหกรรมภายในประเทศเอาไว้ด้วย เป็นต้น นอกจากนี้ ในมาตรา 6 ของกฏเดิที่กำหนดลำดับของวิธีการหาราคาปกติของสินค้าไว้คือ จะต้องปรากฏกรณีที่ไม่สามารถหาราคาปกติตามวิธีที่ (1) ดังกล่าวข้างต้นก่อน จึงจะใช้วิธีคิดราคาปกติตามวิธีที่ (2) หรือวิธีที่ (3) แล้วแต่กรณี ส่วนบทบัญญัติในมาตรา 4 ดังกล่าวไม่ได้ระบุดำดับของวิธีการหาราคาปกติเอาไว้อย่างชัดเจน

เป็นที่น่าสังเกตว่าในส่วนที่เป็นกฎหมายสารบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ ป้องกันการกุ่มตลาดนี้ ได้ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 4 เพียงมาตราเดียวเท่านั้น

1.2 กระบวนการในการเก็บอากรตอบโต้การกุ่มตลาด

กระบวนการต่าง ๆ ในการเก็บอากรตอบโต้การกุ่มตลาดตามพระราชบัญญัตินี้ ป้องกันการกุ่มตลาด พ.ศ. 2507 มิได้บัญญัติในรายละเอียดไว้มากนัก บทบัญญัติส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะการจัดตั้งองค์กรเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วนในรายละเอียดของการดำเนินกระบวนการ เช่น กระบวนการคำนวณความเสียหายอันเกิดขึ้นจากการกุ่มตลาด เป็นต้น นั้นมุ่งหวังให้กำหนดออกมาในรูปของกฎ

¹ รายงานการประชุมคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัตินี้ ป้องกันการกุ่มตลาด พ.ศ. .... ครั้งที่ 1. วันที่ 28 ตุลาคม 2506.

กระทรวง กล่าวคือ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้⁽²⁾ และในมาตรา 5 กำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันการทุ่มตลาดขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นรองประธาน อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ผู้แทนกระทรวงเศรษฐกิจ ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมและกรรมการอื่นไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

โดยคณะกรรมการดังกล่าวจะทำหน้าที่ในการได้ส่วนถึงการทุ่มตลาด โดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ คือ

(1) ทำการสืบสวนหาข้อเท็จจริงและพิจารณาว่ามีการทุ่มตลาดหรือไม่ ในการดำเนินการนี้คณะกรรมการอาจจะเชิญบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงและชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้

(2) รายงานผลของการพิจารณาและเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการที่พึงใช้กับกรณีที่เกิดขึ้น

(3) ปฏิบัติการอื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย⁽³⁾

ซึ่งในการดำเนินการระบวนการตามพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดนั้นจะต้องมีผู้ร้องเรียนให้คณะกรรมการป้องกันการทุ่มตลาดทำการพิจารณาว่ามีการทุ่มตลาดเกิดขึ้น และถ้าคณะกรรมการเห็นสมควรจะทำการสืบสวนหาข้อเท็จจริงและทำการพิจารณาแล้ว ก็ให้คณะกรรมการประกาศโฆษณาเฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญของคำร้องนั้นตามวิธีการที่คณะกรรมการเห็นสมควร เพื่อให้โอกาสแก่ผู้มีส่วนได้เสียได้ทราบและสามารถยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงและความเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านคำร้องขอขึ้นต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณา โดยคณะกรรมการจะต้องกำหนดระยะเวลาขึ้นคำชี้แจงของผู้มีส่วนได้เสียต่อคณะกรรมการไว้ด้วย⁽⁴⁾

² มาตรา 16 พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507

³ มาตรา 8 พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507

⁴ มาตรา 9 พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507

เมื่อคณะกรรมการได้ทำการพิจารณาคำร้องและคำชี้แจงใดๆ แล้ว ก็ให้รายงานผลการพิจารณาต่อรัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าสินค้าใด นำเข้ามาเพื่อทำการทุ่มตลาด ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดให้เรียกเก็บอากรป้องกันการทุ่มตลาดแก่สินค้านั้นในอัตราที่ เห็นสมควร แต่อัตราที่เรียกเก็บต้องไม่เกินหนึ่งเท่าของราคาปกติของสินค้านั้น ซึ่งประกาศนี้ให้ใช้บังคับได้คราวละหนึ่งปีเท่านั้น ส่วนการจัดเก็บอากรป้องกันการ ทุ่มตลาดก็ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมศุลกากร^๕ ซึ่งการเก็บอากรตอบโต้การทุ่ม ตลาดไม่เกินหนึ่งเท่าของราคาปกติแสดงให้เห็นว่าแตกต่างจากแกตต์และกฎหมายของ สหรัฐอเมริกาที่ให้เก็บอากรได้ไม่เกิน Dumping Margin ดังนั้นบทบัญญัติในส่วน นี้ของไทยในส่วนนี้ไม่สอดคล้องกับแกตต์ จำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขต่อไป

2. ทางปฏิบัติในการเยียวยาการทุ่มตลาดของประเทศไทย

เป็นที่น่าสังเกตว่าตั้งแต่มีการตราพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 เป็นต้นมา ยังไม่เคยปรากฏว่ามีการเก็บอากรป้องกันการทุ่มตลาดตามพระราช บัญญัตินี้เลย เนื่องจากมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่หลายประการ (ดังจะได้อธิบายในหัวข้อ ที่ 3) ดังนั้นในช่วงที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายป้องกันการทุ่มตลาดฉบับใหม่ออกมา จึงมีผู้เสนอให้ใช้กฎหมายภายในเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ไปพลาง ๆ ก่อน ซึ่งแยก อธิบายได้ดังนี้

2.1 การเก็บอากรพิเศษตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 มาตรา 13

หลักกฎหมายในการเก็บอากรพิเศษตามพระราชกำหนดพิกัดอัตรา ศุลกากร พ.ศ. 2530 ได้บัญญัติไว้ดังนี้ "ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เห็นว่าของใดที่นำเข้ามาเป็นของที่ได้รับการช่วยเหลือจากประเทศหรือบุคคลใดโดย วิชาอื่น นอกจากการคืนหรือชดเชยเงินค่าภาษีอากร อันก่อหรืออาจก่อให้เกิดความ เสียหายแก่การเกษตรหรืออุตสาหกรรมในประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ คลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศให้เรียกเก็บอากรพิเศษแก่ ของนั้นในอัตราที่เห็นสมควรนอกเหนือจากอากรที่พึงต้องเสียตามปกติ แต่อากรพิเศษ ที่เรียกเก็บนี้ จะต้องไม่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นว่าได้มี

^๕ มาตรา 11 พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507

การช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้น"

ดังนี้

หลักเกณฑ์ในการเก็บอากรพิเศษในกรณีนี้สามารถแยกพิจารณาได้

(1) ของที่นำเข้ามาจะต้องเป็นของที่ได้รับความช่วยเหลือ โดยที่ผู้ช่วยเหลือนี้อาจเป็นประเทศหรือบุคคลใดก็ได้ การช่วยเหลืออาจให้เป็นเงินอุดหนุนหรือในรูปอื่นใดก็ได้ เพื่อสนับสนุนให้สินค้าของตนสามารถขายได้ในราคาต่ำหรือสามารถตีตลาดในต่างประเทศได้

(2) การช่วยเหลือนั้นจะต้องทำโดยวิธีอื่นนอกจากการคืนหรือชดเชยค่าภาษี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าถ้ามีการช่วยเหลือเฉพาะการคืนหรือชดเชยค่าภาษีเท่านั้น จะเรียกเก็บอากรพิเศษไม่ได้ เพราะการช่วยเหลือด้วยการคืนหรือชดเชยค่าภาษีย่อมเป็นการช่วยเหลือตามปกติวิสัยของแต่ละประเทศ การคืนค่าภาษีนั้นได้แก่ค่าภาษีที่เรียกเก็บขณะนำเข้าและได้พิจารณาคืนให้เพราะได้ส่งออก หรือได้ผลิตเป็นสินค้าเพื่อส่งออก ส่วนการชดเชยค่าภาษีก็นำมาดำเนินการในรูปเดียวกัน คำว่า "ค่าภาษี" ในที่นี้ย่อมมีความหมายรวมถึงภาษีศุลกากร ภาษีสรรพากร และภาษีสรรพสามิตด้วย

(3) หลักเกณฑ์สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การที่นำของที่ได้รับความช่วยเหลือนั้นเข้ามาได้ก่อนหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเกษตรหรือการอุตสาหกรรมภายในประเทศ ซึ่งความเสียหายย่อมเป็นผลมาจากการขายสินค้าที่นำเข้ามาในราคาต่ำจนสินค้าภายในประเทศไม่อาจขายแข่งขันได้โดยไม่ขาดทุน

(4) อากรพิเศษที่เรียกเก็บจะต้องไม่เกินจำนวนที่ได้รับการช่วยเหลือ หลักเกณฑ์ข้อนี้ให้แก่อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณาตามที่เห็นสมควรโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จะกำหนดจำนวนเท่าใดก็ได้ แต่จะต้องไม่เกินจำนวนที่ได้รับการช่วยเหลือ

การเก็บอากรพิเศษนี้จะเรียกเก็บเป็นอีกจำนวนหนึ่งต่างหากจากค่าภาษีอากรที่พึงต้องเรียกตามปกติ มาตรการเก็บอากรพิเศษนี้จะมีผลดีกว่าการตั้ง

กำแพงภาษีเพราะสามารถเลือกใช้เฉพาะคราวและเฉพาะรายได้^(๑)

มีข้อที่น่าสังเกตในส่วนนี้ คือ ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ไม่มีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทุ่มตลาดและการเก็บภาษีตอบโต้การช่วยเหลืออุดหนุนโดย เฉพาะ แต่จะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุ่มตลาดและการเก็บตอบโต้การช่วยเหลืออุดหนุนอยู่ในกฎหมายศุลกากร มาตรา 8 และมาตรา 9 และมีรายละเอียดเพิ่มเติมบัญญัติไว้ในกฎศีกา (Cabinet Degree) ฉบับที่ 136 และ 137 ปีค.ศ. 1980 ตลอดจน guide line ซึ่งกระทรวงการคลัง กระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงเกษตรได้ร่วมกันกำหนดไว้เรียกว่า "The Guidelines for Procedures relating to Countervailing Duty"

การบัญญัติกฎหมายญี่ปุ่นในลักษณะนี้จะมีผลดีคือสามารถแก้ภาวะเบียดได้ง่าย เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและทันกับกลยุทธ์ทางการค้าของบริษัทต่าง ๆ แต่ก็มีผลเสียคือการใช้บังคับกฎหมายจะไม่ชัดเจนกับต่างประเทศ ซึ่งจะก่อให้เกิดการโต้แย้งจากต่างประเทศได้ว่าไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของแกตต์ ซึ่งถ้าหากประเทศไทยเก็บอากรการทุ่มตลาดโดยการใช้กฎหมายศุลกากรในทำนองเดียวกับประเทศญี่ปุ่น ก็จะทำให้เกิดความไม่ชัดเจนในการบังคับใช้และอาจถูกร้องเรียนจากต่างประเทศได้ ดังนั้นประเทศไทยจึงควรแก้ไขกฎหมายโดยอาศัยกฎหมายของสหรัฐอเมริกาเป็นแนวทางจะเหมาะสมกว่า เนื่องจากกฎหมายสหรัฐอเมริกาชัดเจนและมีวิธนาการมานานจนสามารถที่จะรองรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและทันกับกลยุทธ์ต่างๆ ทางการค้าของบริษัทเอกชน

2.2 ค่าธรรมเนียมพิเศษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.

2520

เรื่องค่าธรรมเนียมพิเศษนี้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 49 มีข้อความดังนี้ "ในกรณีจำเป็นเพื่อให้ความคุ้มครองกิจการของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลชนิดเดียวกัน

^๑ ล้วน ปางสุข, คำอธิบายกฎหมายศุลกากรและพิกัดอัตราศุลกากร (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (กรุงเทพมหานคร : ป. สัมพันธ์พาณิชย์, 2529), หน้า 480-481.

คล้ายคลึงกัน หรือทดแทนกันได้กับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการผลิตหรือประกอบในอัตรา
ที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินร้อยละห้าสิบของราคารวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งนอกประเทศ
ของผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลนั้น

การกำหนดค่าธรรมเนียมพิเศษตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในราช
กิจจานุเบกษา และให้ใช้บังคับตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแต่ละคราวไม่
เกินหนึ่งปี นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

คณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาแก้ไขเพิ่มเติม
หรือยกเลิกประกาศตามมาตรานี้ในเวลาใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีมีปัญหาว่าผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลใดที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร
จะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามประกาศของคณะกรรมการหรือไม่ ให้คณะกรรมการ
เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเป็นพิเศษสำหรับการนำเข้าตามมาตรานี้
ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมศุลกากร และให้นำกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมาใช้บังคับ
โดยอนุโลม โดยให้ถือว่าค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการนำเข้าเป็นเสมือนอากร
ขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยว่าผลิตภัณฑ์หรือผลิตผลนั้นไม่ต้องเสีย
ค่าธรรมเนียมพิเศษ และผู้ใดได้ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับของนั้นแล้วก็ให้
กรมศุลกากรคืนค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่ผู้นั้น"

จะเห็นได้ว่าการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษตามพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมการลงทุนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้ที่ได้รับการส่งเสริม
การลงทุนเท่านั้น ทำให้การใช้บังคับบทบัญญัติดังกล่าวทำได้โดยจำกัด ในขณะที่การ
เรียกเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาดตามพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507
และการเรียกเก็บอากรพิเศษตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530
ดังกล่าวข้างต้นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมหรือเกษตรกรรมภายใน
ประเทศได้อย่างกว้างขวางเป็นการทั่วไป ไม่จำกัดเฉพาะกิจการประเภทใดประเภท
หนึ่งเท่านั้น

2.3 ค่าธรรมเนียมพิเศษตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการ
นำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 มาตรา 5

ตามมาตรา 5 ของพระราชบัญญัติการส่งออกภายนอกและการนำเข้า
มาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 บัญญัติไว้ดังนี้

"ในกรณีที่จำเป็นหรือสมควรเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณ
ประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม
อันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
พาณิชย์ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องหนึ่ง
เรื่องใด ดังต่อไปนี้

(1) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือการ
นำเข้า

(2) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออก
หรือในการนำเข้า

(3) กำหนดประเภท ชนิด คุณภาพ มาตรฐาน จำนวน ปริมาตร
ขนาด น้ำหนัก ราคา ชื่อที่ใช้ในทางการค้า ตรา เครื่องหมายการค้า ถิ่นกำเนิด
สำหรับสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้า ตลอดจนกำหนดประเทศที่ส่งไปหรือประเทศที่ส่งมา
ซึ่งสินค้านั้น

(4) กำหนดประเภทและชนิดของสินค้าที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียม
พิเศษในการส่งออกหรือในการนำเข้า

(5) กำหนดให้สินค้าใดที่ส่งออกหรือนำเข้าเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือ
รับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่นใดตามความ
ตกลงหรือระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศ

(6) กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบใน
การส่งออกหรือการนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้

การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกประกาศตามมาตรา 5 นี้ ให้นำความใน
วรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม"

จากบทบัญญัติดังกล่าวจะเห็นว่าในมาตรา 5(4) ให้อำนาจรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงพาณิชย์ที่จะกำหนดประเภทและชนิดสินค้าที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียม

พิเศษในการส่งออกหรือในการนำเข้ามาได้ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อความมั่นคงทาง เศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ จากบทบัญญัติจึงเป็นบทบัญญัติที่กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ กว้าง ดังนั้นถ้าสินค้านั้นจะมีการนำเข้ามาโดยการทุ่มตลาด รัฐมนตรีก็สามารถใช้อำนาจตามมาตรา 5(6) ซึ่งการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ไม่มี การกำหนดเพดานไว้แต่ประการใด จึงเป็นอำนาจของรัฐมนตรีที่จะกำหนดอัตราค่าธรรม นีพิเศษเอง หรือรัฐมนตรีอาจจะใช้อำนาจตามมาตรา 5(6) ทำการกำหนด มาตรการอื่น ๆ นอกเหนือไปจากการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษดังกล่าวข้างต้น เพื่อป้องกันการทุ่มตลาดก็ได้

2.4 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณา เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ ในกรณีการนำสินค้าเข้ามาในประเทศไทยใน ราคาที่ไม่เป็นธรรมและในกรณีการนำสินค้าเข้ามาในประเทศไทยซึ่งสินค้าที่ได้รับการ อุดหนุน

เมื่อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การทุ่มตลาดล้วนมีปัญหาในการ ใช้บังคับ แต่ในขณะเดียวกันสินค้าจากประเทศไทยกลับถูกได้ส่วนถึง เรื่องการทุ่มตลาด และการช่วยอุดหนุนจากประเทศต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกาหรือ ประเทศในเครือจักรภพยุโรป คานาดา ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และยังมีการ พ้องร้องอีกหลายกรณีซึ่งเมื่อได้ส่วนแล้ว แม้ไม่ปรากฏว่าไทยได้ให้การอุดหนุนหรือ ทำการทุ่มตลาด แต่เพียงการได้ส่วนดังกล่าวก็มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ แล้ว ทำให้การสั่งซื้อสินค้าจากไทยลดลง เปรียบเสมือนกับการที่ประเทศไทยเป็นฝ่าย ถูกกระทำฝ่ายเดียว โดยไม่สามารถหามาตรการตอบโต้การกระทำในลักษณะเดียวกัน ที่เกิดจากประเทศคู่ค้าได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนับเป็นปัญหาเร่งด่วน ไม่อาจจะ รอให้มีการออกพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดฉบับใหม่ออกมาซึ่งจะต้องใช้เวลา นาน ด้วยเหตุนี้กระทรวงพาณิชย์จึงได้ออก "ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยหลัก เกณฑ์และวิธีการพิจารณาเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ ในกรณีการนำสินค้าเข้า มาในประเทศไทยในราคาที่ไม่เป็นธรรมและในกรณีการนำสินค้าเข้ามาในประเท สไทยซึ่งสินค้าที่ได้รับการอุดหนุน พ.ศ. 2534" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากสินค้าที่นำเข้ามาในราคาที่ไม่เป็น ธรรมหรือสินค้าที่ได้รับการอุดหนุน โดยการประกาศนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พาณิชย์อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5(6) และมาตรา 6 วรรค 3 แห่งพระราช บัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 เหตุที่กระทรวงพาณิชย์ได้หยิบยกเอาพระราชบัญญัติฉบับนี้มาใช้ ก็เพราะพระราชบัญญัติ

ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเรื่องการค้าระหว่างประเทศโดยตรง ประกอบกับมีองค์กรและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้และความชำนาญในเรื่องการค้าระหว่างประเทศมากกว่าองค์กรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่น แม้แต่ในพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 เองก็ตาม อีกทั้งมาตรา 13 ยังบัญญัติให้มีกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศที่จะรองรับการเรียกเก็บค่าธรรมนิยมพิเศษอยู่ ขณะเดียวกันการบริหารกองทุนก็มีความคล่องตัว เช่น ถ้ามีความจำเป็นต้องคืนค่าธรรมนิยมก็จะคืนได้โดยไม่มีขั้นตอนซับซ้อนดังเช่นการขอคืนเงินรายได้ของแผ่นดินที่มีความล่าช้าและอาจถูกกล่าวหาว่าสร้างภาระและความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าในที่สุด

นอกจากนั้นตามมาตรา 5(6) ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบขบในการส่งออกหรือการนำเข้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรา 6 บัญญัติให้รัฐมนตรีสามารถกำหนดค่าธรรมนิยมพิเศษ รวมทั้งการแก้ไข เพิ่มเติม หรือยกเลิกค่าธรรมนิยมพิเศษ นอกจากนั้นบทบัญญัติในมาตรา 9(2) ยังให้อำนาจรัฐมนตรีสามารถออกระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อแก้ไขปรับปรุงภาวะการค้าให้เกิดความเป็นธรรมได้โดยอาศัยอำนาจตามข้อกฎหมายต่างๆ ดังกล่าวประกอบเข้ากัน ซึ่งสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้รัฐบาลมีอำนาจในการดำเนินการจัดระเบียบการค้ากับต่างประเทศให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อย เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และก่อให้เกิดความเชื่อถือแก่นานาประเทศยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้เป็นมาตรการที่มุ่งจะนำมาใช้ในระบะเร่งด่วนเฉพาะหน้าเท่านั้น เพื่อให้ประเทศไทยสามารถตอบโต้การทุ่มตลาดและการช่วยอุดหนุนจากประเทศคู่ค้าได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ จนกว่าจะได้มีพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดฉบับใหม่ออกมาใช้บังคับ

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้ครอบคลุมมาตรการทั้งด้านการป้องกันการทุ่มตลาดและการตอบโต้การช่วยอุดหนุน โดยแบ่งเป็น 13 ข้อ ประกอบด้วยเรื่องค่าจำกัดความ การกำหนดส่วนเหลือมราคาและอัตราการอุดหนุน หลักเกณฑ์การพิสูจน์ความเสียหาย การดำเนินการไต่สวน การกำหนดมาตรการตอบโต้ขั้นต้นและขั้นสุดท้าย และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จะเห็นได้ว่าประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้มีข้อกำหนดที่ครอบคลุมถึงเรื่องการทุ่มตลาดได้เกือบจะทุกเรื่องตามแนวทางของแอกต์ และ Anti-Dumping Code ซึ่งเป็นข้อกำหนดในเรื่องการทุ่มตลาดและการช่วยอุดหนุนที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์

ที่สุดเมื่อเทียบกับกฎหมายฉบับอื่นๆ ของไทยที่ผ่านมา เพราะประกอบไปด้วยคำนิยามต่าง ๆ วิธีคิดราคาปกติของสินค้าซึ่งมีหลายวิธี การพิจารณาความเสียหายที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่คณะกรรมการจะใช้ประกอบการพิจารณา และขั้นตอนการไต่สวน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การยื่นคำร้องจนถึงการไต่สวนขั้นสุดท้าย ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการตราพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดฉบับใหม่ให้มีความสมบูรณ์ต่อไป แต่ก็มีข้อที่น่าสังเกตสำหรับประกาศฉบับนี้บางประการคือ

1. เนื่องจากตามแกตต์และ Anti-Dumping Code นั้น กำหนดมาตรการที่จะใช้ในการตอบโต้การทุ่มตลาดและการช่วยอุดหนุน คือ การเก็บอากร (Duty) ตอบโต้^๑ แต่ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้เป็นการกำหนดมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการช่วยอุดหนุนโดยใช้วิธีเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ ซึ่งไม่ตรงกับมาตรการที่กำหนดในแกตต์ ทั้งนี้เนื่องจากประกาศกระทรวงฉบับนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งตามมาตรา 6 วรรค 3 บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจออกระเบียบการเรียกเก็บและวิธีการชำระค่าธรรมเนียมพิเศษ เป็นผลให้ประกาศกระทรวงฉบับนี้ต้องใช้คำว่า "การเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษ" ตามกฎหมายแม่บทไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายฉบับอื่น คือ พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นเรื่องของการเก็บอากรป้องกันการทุ่มตลาดโดยตรงไม่เปิดช่องให้มีการออกประกาศกระทรวงในลักษณะดังกล่าวได้ เนื่องจากบทบัญญัติในเรื่องของการทุ่มตลาดก็ไม่มีครบถ้วนที่จะนำมาบังคับใช้ได้ และยังเป็นบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการทุ่มตลาดเพียงอย่างเดียว ไม่มีเรื่องการช่วยอุดหนุนซึ่งประกาศกระทรวงต้องการให้ครอบคลุมถึงเรื่องนี้ด้วย ด้วยเหตุนี้ประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้จึงออกตามพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 ไม่ได้ ต้องไปออกตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 แทน

ดังนั้นในการตราพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดฉบับใหม่ จึงควรจะใช้คำว่า "การเก็บอากรป้องกันการทุ่มตลาด" ให้ชัดเจนไปเลย เพื่อให้สอดคล้องกับแกตต์และ Anti-Dumping Code รวมทั้งเป็นการป้องกันมิให้ถูกประเทศอื่น ๆ ไต่แย้งได้ว่าขัดกับแกตต์ เพราะแกตต์ไม่มีบทบัญญัติให้ประเทศภาคีเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษไว้เลย

^๑ GATT Art. 6 and Anti-Dumping Code (1979) Art. 1.

2. เรื่องการพิสูจน์ความเสียหาย ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ข้อ 3.1 ได้ให้คำนิยามถึงการนำเข้าสินค้าในราคาที่ไม่เป็นธรรมว่า หมายถึง "สินค้าที่นำเข้าเข้ามาในประเทศไทยในราคาที่ต่ำกว่าราคาปกติของสินค้าชนิดเดียวกัน อันก่อนหรืออาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมในประเทศ" การกำหนดเช่นนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าอาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากประเทศอื่น ๆ เนื่องจากในเรื่องของความเสียหายนั้น ทั้งแกตต์ และ Anti-Dumping Code ใช้คำว่า "Material Injury" ซึ่งเป็นระดับความเสียหายที่มากกว่าความเสียหายธรรมดา ตามที่ได้กำหนดไว้ในคำนิยามดังกล่าว แม้แต่สหรัฐอเมริกาเองก่อนหน้าที่จะได้เป็นภาคีของ Anti-Dumping Code, 1979 ก็ใช้คำว่า "Injury" เฉย ๆ โดยอ้างว่าการพิสูจน์ความเสียหายของสหรัฐอเมริกานั้นมีมาตรฐานเช่นเดียวกับ Material Injury อยู่แล้ว แต่ก็ถูกประเทศอื่น ๆ โต้แย้งจนในที่สุดสหรัฐอเมริกาก็ต้องแก้กฎหมายของตนเป็นคำว่า "Material Injury" เช่นเดียวกัน*

ดังนั้น การที่ประกาศกระทรวงพาณิชย์ใช้คำว่า "ความเสียหาย" เฉย ๆ อาจถูกโต้แย้งได้ว่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของแกตต์ ดังนั้น ในการตราพระราชบัญญัติป้องกันการก่อกวนตลาดฉบับใหม่จึงควรใช้คำว่า "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" เช่นเดียวกับแกตต์ ส่วนความขง่ายในการพิสูจน์ความเสียหายนั้นย่อมขึ้นอยู่กับเทคนิคในการบัญญัติหลักเกณฑ์การพิสูจน์ความเสียหายและการปฏิบัติงานขององค์กรผู้พิจารณาความเสียหาย

อย่างไรก็ดีอาจจะเปลี่ยนจากการใช้คำว่า "ความเสียหายอย่างร้ายแรง" มาเป็นคำว่า "ความเสียหายอย่างมาก" ก็น่าจะเป็นไปได้ ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติของแกตต์ทั้งหมดจะเห็นว่า ในมาตรา 19 ของแกตต์ที่เป็นเรื่องการใช้มาตรการฉุกเฉินเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศ หรือ Emergency Action on Imports of Particular Products นั้น ใช้คำว่า "Serious Injury" ซึ่งน่าจะเป็นลักษณะความเสียหายที่ร้ายแรงมากกว่า "Material Injury" ในมาตรา 6 ดังนั้น ถ้า Serious Injury คือ ความเสียหายอย่างร้ายแรงแล้ว คำว่า "Material Injury" ก็น่าจะใช้คำว่าความเสียหายอย่างมากได้

นอกจากนั้นแล้ว การพิจารณาความเสียหายที่จะเป็นองค์ประกอบ

* โปรดดูรายละเอียดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หน้า 60 - 64.

ให้เกิดอาการตอบโต้การทุ่มตลาดได้นั้น ยังควรที่จะมีการบัญญัติถึงเรื่องการก่อให้เกิดหรือคุกคามที่จะก่อให้เกิดการชกกันในการจัดตั้งอุตสาหกรรมภายในประเทศเช่นเดียวกับบทบัญญัติของแกตต์และ Anti-Dumping Code ไว้ด้วย ซึ่งในประกาศกระทรวงพาณิชย์ข้อ 3.1 มิได้กำหนดไว้

3. ปัญหาในการใช้บังคับกฎหมายเพื่อการป้องกันการทุ่มตลาดในประเทศไทย

ปัญหาสำคัญของกฎหมายป้องกันการทุ่มตลาดของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 ก็คือ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เป็นที่น่าสังเกตว่านับแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดตั้งแต่ พ.ศ. 2507 จนกระทั่งปัจจุบันยังไม่เคยมีการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้มาก่อนเลย ทั้งนี้เป็นผลเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวยังมีข้อบกพร่องอยู่หลายประการ ดังนี้

ก. ในส่วนที่เป็นกฎหมายสารบัญญัตินั้น พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดมีบัญญัติอยู่เพียงมาตราเดียว คือ มาตรา 4 ซึ่งเป็นการอธิบายถึงลักษณะของการทุ่มตลาดและวิธีคิดราคาปกติของสินค้า ซึ่งในส่วนที่เป็นคำนิยามของการทุ่มตลาดนั้นเนื้อหาของคำนิยามยังขาดความสมบูรณ์อยู่ คือ ไม่ได้ระบุว่ากรณีที่นำสินค้าเข้ามาจำหน่ายในราชอาณาจักรในราคาต่ำกว่าปกติแล้วก่อหรืออาจก่อให้เกิดการชกกันในการจัดตั้งอุตสาหกรรมภายในประเทศแล้ว ก็ถือว่าเป็นการทุ่มตลาดแล้วตามแนวทางในบทบัญญัติของแกตต์ กล่าวคือ ในบทบัญญัติมาตรา 4 นั้น เพียงแต่กำหนดว่าการทุ่มตลาดนั้นหมายถึงเฉพาะการนำสินค้าเข้าจำหน่ายในราชอาณาจักรในราคาต่ำกว่าปกติแล้วก่อหรืออาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่อุตสาหกรรมภายในประเทศที่จัดตั้งอยู่แล้วในขณะนั้น ส่วนในกรณีของวิธีคิดราคาปกติเองก็มีเพียง 3 วิธี และไม่มีการจัดลำดับวิธีคิดก็ไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการหาราคาของสินค้าในตลาดต่างประเทศในกฎหมายป้องกันการทุ่มตลาดสหรัฐอเมริกาแล้วจะเห็นว่า มีวิธีคิดถึง 5 วิธี และในการคำนวณราคาในตลาดต่างประเทศแต่ละวิธียังมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการคำนวณในลักษณะต่างๆ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป*

ในขณะเดียวกันกฎหมายของสหรัฐอเมริกาก็ยังมีบทบัญญัติอื่นที่นอก

* โปรดดูรายละเอียดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หน้า 45 - 58.

เหนือไปจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดของไทยอีกหลายประการ ที่มีผลในลักษณะที่เป็นการเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการบังคับใช้กฎหมายเป็นอย่างมาก คือ การกำหนดคำนิยามของคำว่า "สินค้าที่คล้ายคลึงกัน" (Like Product) ซึ่งจะต้องมีการนำมาเปรียบเทียบเพื่อหาราคาปกติของสินค้าที่อยู่ภายใต้การไต่สวนอีกด้วย นอกจากนี้แล้วกฎหมายสหรัฐอเมริกายังมีการบัญญัติถึงเรื่องการพิสูจน์ความเสียหาย (Injury Test) โดยได้อธิบายว่าอย่างไรคือความเสียหายอย่างร้ายแรง พร้อมทั้งจะมีคำนิยามถึงคำว่า "อุตสาหกรรมของสหรัฐอเมริกา" ว่ากินความกว้างขวางเพียงใด*

ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 มีบทบัญญัติในเรื่องการหาราคาปกติของสินค้าอย่างไม่ละเอียดและไม่ชัดเจนเพียงพอ และขาดบทบัญญัติในเรื่องของการพิสูจน์ความเสียหายซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของการเก็บอากรตอบโต้การทุ่มตลาด รวมทั้งขาดคำนิยามในเรื่องอุตสาหกรรมภายในประเทศและสินค้าที่คล้ายคลึงกัน ย่อมจะทำให้คณะกรรมการผู้ทำการไต่สวนถึงการทุ่มตลาดไม่สามารถเลือกใช้วิธีคิดราคาปกติของสินค้าให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เพื่อให้ได้ราคาปกติของสินค้าที่เป็นธรรมที่สุด และเพื่อให้การพิสูจน์ความเสียหายมีความชัดเจน โปร่งใส และเป็นไปอย่างยุติธรรม

ข. ส่วนบทบัญญัติในทางวิธีสบัญญัตินั้น พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 มีบัญญัติไว้หลายมาตรา แต่ก็จะเป็นเรื่องของการแต่งตั้งคณะกรรมการ ทบทวนการระงับการทุ่มตลาด การตั้งอนุกรรมการ เป็นต้น ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความชัดเจนในกระบวนการไต่สวนถึงการทุ่มตลาดแต่อย่างใด ผิดกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีบทบัญญัติในเรื่องกระบวนการไต่สวนถึงการทุ่มตลาดจะมีการกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนเป็นขั้นๆ นับตั้งแต่การยื่นคำร้องจนถึงการสิ้นสุดการไต่สวนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้คู่กรณีทุกฝ่ายทราบว่าต้องดำเนินการอะไรบ้างในช่วงระยะเวลาต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้กระบวนการไต่สวนถึงการทุ่มตลาดตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกามีความซับซ้อน แต่ในขณะเดียวกันก็มีความโปร่งใสในกระบวนการไต่สวนไปพร้อม ๆ กันด้วย

นอกจากนั้น กฎหมายของสหรัฐอเมริกายังมีการกำหนดขอบเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ผู้ทำการไต่สวนถึงการทุ่มตลาด คือ ITA และ ITC ไว้อย่าง

* โปรดดูรายละเอียดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หน้า 58 - 64.

ชัดเจนว่ามีอำนาจและหน้าที่อย่างไรบ้าง เพื่อที่จะสร้างอำนาจต่อรองให้กับสหรัฐอเมริกาได้มากขึ้น เช่น การที่ ITA มีอำนาจเจรจาทำข้อตกลงทางการค้ากับผู้ผลิตชาวต่างประเทศเพื่อยุติการโต้สวนถึงการกุ่มตลาดได้ เป็นต้น

จากการศึกษาดังกล่าวจึงทำให้เห็นได้ว่าพระราชบัญญัติป้องกันการกุ่มตลาด พ.ศ. 2507 ยังมีข้อบกพร่องอยู่มากทั้งในทางวิธีบัญญัติและสารบัญญัติ ซึ่งก่อให้เกิดผล คือ นับตั้งแต่มีการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ออกมา หน่วยงานของรัฐไม่สามารถที่จะนำเอามาตรการดังกล่าวมาบังคับใช้ได้เลย ในปัจจุบันนี้มีความเห็นจากหลายฝ่ายให้ทำการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันการกุ่มตลาด พ.ศ. 2507 เสียใหม่ เพื่อให้สามารถนำมาบังคับใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางในการบัญญัติกฎหมายจะเป็นอย่างไรนั้นจะได้อธิบายในบทที่ 5 ต่อไป

เมื่อตัวพระราชบัญญัติป้องกันการกุ่มตลาด พ.ศ. 2507 มีปัญหาในการบังคับใช้เช่นนั้นแล้ว ในปัจจุบันก็ได้มีผู้เสนอให้ใช้กฎหมายที่มีลักษณะเป็นมาตรการคุ้มครองผู้ผลิตภายในประเทศให้พ้นจากความเสียหายอันเกิดจากการช่วยอุดหนุนหรือกุ่มตลาดของต่างประเทศที่ให้กับสินค้าแล้วส่งเข้ามาขายในประเทศไทย โดยการเก็บอากรตอบโต้ อันได้แก่ พระราชกำหนดพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 มาตรา 13 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 มาตรา 49 และพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 มาตรา 5 ซึ่งหลักเกณฑ์ของกฎหมายทั้ง 3 ฉบับนี้ได้อธิบายไว้แล้วในหัวข้อที่ 2.1-2.3

บทบัญญัติตามกฎหมายทั้ง 3 ฉบับนี้แม้จะสามารถนำมาช่วยในการเยียวยาในการป้องกันการกุ่มตลาดได้บ้างก็ตามที่ แต่ก็ยังเป็นบัญญัติถึงการตอบโต้เป็นเพียงหลักการกว้างๆ เท่านั้น ไม่ได้บัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อใช้สำหรับป้องกันการกุ่มตลาดไว้โดยตรง เช่น การหาราคาปกติของสินค้าและการพิสูจน์ความเสียหาย เป็นต้น คือขาดทั้งรายละเอียดและความชัดเจนในการดำเนินการ และที่ผ่านมาก็ปรากฏว่าการเก็บอากรพิเศษตามกฎหมายพิกัตอัตราศุลกากรยังไม่เคยมีการเรียกเก็บเลย⁷ เช่นเดียวกับอากรป้องกันการกุ่มตลาด แต่การเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนได้มีการใช้มาเป็นเวลานานแล้ว โดยถือว่าการเก็บค่า

⁷ ประพันธ์ เนตรนพรัตน์, "ค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน," วารสารกฎหมาย 3 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2520) : 45.

ธรรมเนียมนิเทศดังกล่าวนี้ถือเสมือนเป็นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรอย่างหนึ่ง แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองเฉพาะกิจการของผู้ที่ได้รับการส่งเสริมเท่านั้น ต่างกับพระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดที่ให้เก็บอากรตอบโต้ได้กับสินค้าทุกชนิดอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะ เป็นสินค้าเกษตรหรืออุตสาหกรรมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสินค้าชนิดเดียวกันภายในประเทศ โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น การที่จะนำพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนมาใช้ในการป้องกันการทุ่มตลาด ก็จะมีข้อจำกัดให้ใช้ได้เฉพาะกับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมเท่านั้นซึ่งจะไม่เพียงพอ

โดยความเป็นจริงแล้ว เรื่องการป้องกันการทุ่มตลาดนี้เป็นเรื่องเฉพาะและมีความละเอียดอ่อนในตัวเอง ซึ่งประเทศต่าง ๆ ที่เป็นผู้นำทางการค้าก็จะมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุ่มตลาดไว้ต่างหากโดยเฉพาะ จะไม่มีการนำมาใช้โดยผ่านกฎหมายที่ใกล้เคียง เมื่อการใช้กฎหมายที่เป็นเรื่องของการป้องกันการทุ่มตลาดโดยตรงคือ พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาด พ.ศ. 2507 และกฎหมายที่ใกล้เคียงทั้ง 3 ฉบับมีปัญหาและข้อจำกัดดังกล่าว จึงสมควรที่ประเทศไทยจะมีการบัญญัติกฎหมายป้องกันการทุ่มตลาดฉบับใหม่ขึ้นมาโดยมีหลักเกณฑ์ ระบบพิจารณา และระบบไต่สวนข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับนานาประเทศ โดยยึดหลักการที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของแกตต์ ประกอบด้วยขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

จากการศึกษาในบทนี้จึงทำให้เห็นว่าประเทศไทยยังมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันการทุ่มตลาดและกฎหมายอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงอยู่มาก และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ทันต่อเหตุการณ์ ทางกระทรวงพาณิชย์จึงได้ออกประกาศกระทรวงพาณิชย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษในกรณีของการทุ่มตลาด และการช่วยอุดหนุนออกมาใช้ไปพลางๆ ก่อน ในขณะที่พระราชบัญญัติป้องกันการทุ่มตลาดฉบับใหม่นี้จะต้องมีการบัญญัติเนื้อหาในเรื่องการทุ่มตลาดและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความสมบูรณ์มากกว่าประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้